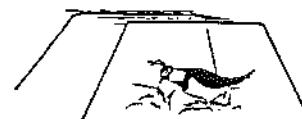


Weidevogelbeschermingsgroep
Westelijk Eemgebied



135

RESULTATEN-VERSLAG 2003



Geen gedicht

*Je zou daarover moeten dichten,
zei mijn vriend, een vers over de grutto
zoals je hem kunt zien
wanneer je in de polder bent*

*een voorbeeld van wat wij delen
een praatje bij de koffie, een glas wijn
over wat ons zoal bezighoudt
mijn vriend en ik*

*Maar woorden rijmen niet
met dat beest op stelten en die lange snavel
zijn kleur is onbeschrijfelijk
het is zijn eigenheid, meer dan mijn woorden*

*zoals ook geen gedicht vertalen kan
hoe wij, mijn vriend en ik
soms even delen wat ons bezighoudt . . .
ga zelf maar kijken in de polder !*

Tseard Veenstra, Eemnes

INLEIDING

Dit jaarverslag bevat een overzicht van de resultaten van de weidevogelbescherming in 2003.

Weidevogelbescherming is een vrijwillige aangelegenheid: de boeren zijn vrij om mee te doen: ze mogen op eigen houtje de nesten beschermen, als ze dat kunnen. Het vinden van de nesten is echter een tijdrovende bezigheid en er is de mogelijkheid hulp van vrijwilligers te vragen. De landelijke overheid heeft energie en geld over om de boeren en de vrijwilligers te ondersteunen; de Europese overheid heeft overigens moeite met de wijze waarop deze zaken in Nederland worden gesubsidieerd. De boeren kunnen vergoedingen krijgen voor het beschermen van de nesten en regelen dit via hun agrarische natuurvereniging Ark en Eemlandschap en de weidevogelbeschermers zijn in ons geval via onze groep georganiseerd, die wordt ondersteund door de provinciale Landschapsbeheersorganisaties van Noord-Holland en Utrecht. Onze groep valt organisatorisch onder de sub-groep Avifauna van de Vogelwerkgroep het Gooi en omstreken.

Effectieve weidevogelbescherming blijft een zaak van goede samenwerking tussen boeren en vrijwilligers. Op de momenten, dat de boer er te weinig tijd voor heeft, zoeken en markeren de vrijwilligers de nesten, waardoor de meeste noodzakelijke werkzaamheden voor een attente boer zonder veel extra problemen kunnen worden uitgevoerd en de nesten, zodanig worden ontzien dat de kans op succes van de legfels aanzienlijk wordt vergroot. De markering met stokken geeft de mogelijkheid om de nesten heen te rollen, slepen, maaien ed. en het plaatsen van betonijzeren nestbeschermers over de nesten voorkomt dat het weidende vee de nesten vertrapt.

Ons te belopen gebied is ook dit jaar weer gegroeid; in de afgelopen jaren hadden we moeite voldoende ervaren vrijwilligers te mobiliseren en konden we voor 2 boeren terugvallen op hulp van de I.V.N. Weidevogel-groep 'Eemland' – Baarn / Soest; ze hebben ons dit jaar weer geholpen: dank voor deze hulp ! Dit geldt des te meer, omdat Roel Postema, de coördinator, in mei van dit jaar, na een heftige, onverwachte ziekte, plotseling is overleden; een geweldig verlies voor zijn groep, maar natuurlijk nog veel verschrikkelijker voor zijn vrouw en kinderen; de coördinatoren hebben onze betrokkenheid en medeleven aan zijn vrouw laten weten. Wij verliezen er een sympathieke, kundige collega mee, waarop we altijd een beroep konden doen. Bovendien was hij controleur voor de legselbeloningszaken, waardoor hij ook verder bij onze boeren bekend was en werd gerespecteerd. Wim v.d. Breemer heeft zijn taak als coördinator overgenomen. Evenals voorgaande jaren zijn de resultaten van deze hulp weer in dit jaarverslag meegenomen.

In ons gebied zijn geen pluimvee-bedrijven; de vogelpest is voor ons geen belemmering geweest.

Er blijft grote zorg over de achteruitgang van het aantal broedende kwetsbare vogels, vooral de grutto's; wij hadden er dit jaar ook minder.

We constateren een toenemende grote concentratie van nesten in de Maatpolder; langs de Meentweg en de Wakkerendijk broedt bijna geen weidevogel meer. Langs de Eemnesser Vaart loopt het ook terug, in de Blaricummer Oostermeent gaat het goed, langs de A1 was het wat beter, maar in de andere gebieden zijn soms helemaal geen nesten meer te vinden.

Wat er verder op ons afkomt, weten we niet, maar we hebben de zekerheid, dat onze bezigheden zinvol zijn en bovendien beleven we er veel plezier aan !

ACTIVITEITEN

Ons werkgebied is de Oostermeent (gemeente Blaricum, provincie Noord-Holland) en de Noord- en Zuidpolder te Veld, de Noordpolder te Veen en de Maatpolder (gemeente Eemnes, provincie Utrecht). Ook dit jaar liepen we niet in de Zuidpolder te Veen. Het overgrote deel van de gebieden was grasland en een klein deel bouwland.

De startersavond was op 10 maart, in 'De Schoter' in Eemnes, met een goede opkomst. Zoals gewoonlijk werden hier weer de vergunningen voor het belopen van de gebieden en materialen uitge-

deeld. André Duiven van Landschapsbeheer Utrecht was aanwezig om materialen ed. af te leveren en ons op de hoogte te brengen van de laatste ontwikkelingen, o.a. mbt. de vergoedingen voor nestbescherming e.d. Het is de tweede keer dat we te maken hebben met de legselbeloning, inclusief de administratieve en organisatorische rompslomp. Gert Bieshaar heeft hier weer de nodige energie in gestoken; het loopt van onze kant – denken we – goed.

Per gebied opereert één beschermingsgroep; één vrijwillig(st)er is het aanspreekpunt, waarmee de coördinatoren 'in het seizoen', dat loopt van eind maart tot eind juni, contact houden over het verloop van het beschermingswerk; de aanspreekpunten houden contact met de boer(en) en administreren de nestgegevens. Het blijkt moeilijk echt vaste groepen te vormen; men is nog wel eens een beetje te hazig, de verantwoording van aanspreekpunt te nemen. Anderzijds zijn er nog wel eens ad-hoc-acties, die wat meer mankracht vragen, wat steeds redelijk soepel is verlopen.

Er zijn weer zoveel mogelijk 'weidevogelbeschermingsborden' aan de hekken van de weilanden en akkers bevestigd, mede om het (onbevoegd) betreden van de broedterreinen te verminderen. Dit jaar mocht er in ons gebied niet meer geraapt worden; we hebben het idee dat dit ook niet op enige schaal is gebeurd. Anderzijds trekt men er zich soms ook weinig van aan: een moeder met haar kinderen laten een para-glider op – Hansje Terlingen sprak hen hierop aan, ze zijn er niet weer geweest en gelukkig zijn de legsels verder bebroed – , een beroepsfotograaf, die om hem bekende redenen een lijn met wasgoed installeert op zo'n 50 m. van gemarkeerde nesten en natuurlijk zonder overleg met de boer ed. – door Gert Bieshaar aangesproken: verbazing bij de man !

De coördinatoren hebben regelmatig contact met het provinciale Landschapsbeheer en minstens tweemaal per jaar is er het provinciale coördinatorenoverleg; wij zijn meer gericht op 'Utrecht', omdat verreweg het grootste deel van ons beschermingsgebied in de provincie Utrecht ligt.

'De historische kring' in Eemnes heeft een leuke tentoonstelling gehouden, waarin ook het één en ander over weidevogelbescherming in de Eempolders werd verteld; wij hebben foto's, folders, boekjes en educatief materiaal uitgeleend

We hebben met een aantal mensen nog wat energie gestoken in de Nationale Grutto-dag op 10 mei 2003, mede omdat één fietstocht door onze polder liep; er was slechts beperkte belangstelling en we hebben er verder niets meer van gehoord.

OMVANG VAN AANTALLEN BESCHERMERS, BOEREN EN HECTAREN ED.

Door privé-omstandigheden konden een aantal beschermers niet meelopen; het aantal beschermers was dit jaar – inclusief de niet-meelopers – 41 (2002 43). Verreweg de meesten zijn enorm enthousiast bezig en leren voortdurend, al doende en van meer ervaren collegae. En we hebben het plezierig met elkaar !

Dit jaar kregen we van Landschapsbeheer Utrecht nieuwe veldgidsen, zeer fraai en praktisch; ze worden intensief gebruikt.

Iets minder geforceerd, dan de afgelopen jaren, blijven er zich nieuwe beschermers melden, die vaak de weidevogelbeschermingscursus van Landschapsbeheer Utrecht in Bunschoten hebben gevolgd en dat blijkt een goede basis te zijn !

Het aantal boeren bedroeg 35 (2002 32). Bij 2 boeren – in het aantal van 32 inbegrepen – liepen evenals in 2002 leden van I.V.N. Weidevogel-Groep 'Eemland' – Soest / Baarn, die hier 44 nesten op 78 ha. vonden; één bedrijf krijgt vergoedingen voor nestbescherming. De door onze 'eigen' vrijwilligers belopen oppervlakte bedroeg 550 ha. (2002 503). Een 5-tal boeren nam deel aan de vergoedingsregeling voor nestbescherming; we ontvingen van deze boeren ruimhartig een percentage, waarvan we wat extra dingen voor onze groep kunnen organiseren.

Met lede ogen zag Gert Bieshaar meer dan 15 Kievitsnesten op een maïsakker van van Laar; hij sprak de boer aan en die vond het goed, dat er stokken bijgezet werden, want er moest nog gespoten worden voor onkruidbestrijding; 27 succesvolle legsels van de 28 ! Idem bij een perceel, ingezaaid

met klaver en gras van Verduin; alle 11 legsels uitgekomen, ondanks rollen en slepen en overige werkzaamheden ! Gert heeft deze zaken geregeld in een aantal ad-hoc-acties ! We hebben deze – misschien – eenmalige zaken meegenomen in onze rapportering.

Evenzo hebben we met een aantal mensen Jan van Wijk, die 'privé' bij Seldenrijk loopt vanuit zijn Vanellus Vanellus-verleden geholpen: 25 van de 27 legsels zijn uitgekomen. Jan doet dit nog 'naast' zijn reguliere werkzaamheden in onze groepen en meldt dit zelf ook via Vanellus Vanellus; dit is verder niet in ons jaarverslag verwerkt.

De verdeling over de provincies is:

Utrecht ca. 476 + 78 = 554 hectare (2002 507 ha), wv. 39 hectare bouwland, rest grasland

Noord-Holland 74 hectare grasland (2002 67 ha)

In het Utrechtse liepen een 16-tal 'eigen' en 1 I.V.N.-beschermingsgroepen en in Noord-Holland 2 ('eigen') groep.

WEERSINVLOEDEN EN AGRARISCHE WERKZAAMHEDEN

De afhankelijkheid van de boeren van het weer was dit jaar wel heel erg zichtbaar; de weidevogels hadden er minder problemen mee !

Eerst hadden we een redelijk zachte winter, met enkele stevige vorstperioden en vanaf half februari was het droog, vaak zonnig met 's nachts nog lang temperaturen onder nul. De boeren konden al het voorbereidende werk probleemloos vroeg, vóór het broedseizoen uitvoeren. Tot de laatste week van april was de grond hard; droog en groeide het gras nagenoeg niet. De grutto's en tureluurs konden de grond niet inkomen met hun snavel – wij ook bijna niet met onze stokken ! – , maar dit weerhield de Kieviten niet en ook de grutto's begonnen gewoon ! Ideaal voor de beschermers: zonder kijker kon je de vogels op honderden meters afstand zien zitten !

Eind april, begin mei veranderde het weer, het gras haalde zijn achterstand in. In de 2^e week van mei werd er al wat gemaaid, vooral de percelen tegen de Meentweg en Wakkerendijk aan. Daarna hebben we ook flinke regen gehad en het redelijk normale Nederlandse weer. Er is niet massaal, gelijktijdig gemaaid, wel in het algemeen nogal wat later; voor de vogels bijna ideaal !

GEVONDEN LEGSELS EN UITKOMSTRESULTATEN

De Kievit is een vroege broeder: Het eerste Kievitsnest vonden wij op 14 maart. De piek van de eileg valt in de eerste helft van april.

De grutto start begin april: het eerste grutto-nest vonden wij op 15 april, bijna 2 weken later dan vorig jaar.

De tureluur begint circa een week later dan de grutto; het eerste tureluurnest werd op 22 april gevonden.

Grutto en tureluur zijn meer kwetsbare soorten door hun kortere mogelijkheden van voortplanting; de Kievit begint tot ver in mei nog aan vervollegsels.

De scholekster begint nog later in het seizoen; pas in mei komt de eileg goed op gang. Het eerste scholeksternest is op 23 april gevonden, 11 dagen later dan vorig jaar.

We kunnen naar onze mening spreken van een goed jaar; we hebben veel pullen gezien en de boeren en loonwerkers zijn alert en gemotiveerd om te redden wat er te redden valt. Het blijft onbevredigend, dat er minder grutto-nesten (13) werden gevonden.

Overzicht van de lotgevallen van de aangetroffen legsels op al het gras- en bouwland, in Noord-Holland en Utrecht (totaal 628 ha.).

Vogelsoort	Totaal aantal legsels	Aantal legsels uit	Aantal legsels niet uit	P			B	W	V	ON
				k	h	?				
Grutto	67	46	21	3	1	9	2	1	1	4
Kievit	398	319	79	18	1	21	1	4	18	16
Meerkoet	6	4	2	-	-	2	-	-	-	-
Scholekster	24	17	7	-	-	-	1	1	3	2
Slobeend	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Tureluur	9	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Wilde eend	3	2	1	-	-	1	-	-	-	-
Totaal	509	399	110	21	2	33	4	6	22	22

Percentages: 100% 78,4% 21,6% 0,4% 0,8% 4,3%
 4,1% 6,5% 1,2% 4,3%
 (Totaal predatie: 56 = 11,00 %)

Legsels niet uit door:

P = predatie door: k = zwarte kraai, meeuw, etc. B = beweiding
 h = hermelijnen, wezel W = werkzaamheden
 ? = onbekend V = verlaten
 ON = onbekend

Hoewel we ieder verlies van legsels blijven betreuren, moet toch geconstateerd worden, dat een verlies van ca. 21 % redelijk is; de hierin begrepen predatie bedraagt ca. 11 % en dat is het dubbele van vorig jaar, toen het overigens bijzonder laag was.

Totaal beschermingsactiviteiten in Utrecht en Noord-Holland:

Vogelsoort	Totaal aantal beschermde legsels	AA	GB	NB	OM	OV	RS	ZP
Grutto	42	-	2	5	19	15	1	-
Kievit	321	6	76	43	5	51	111	29
Scholekster	19	-	11	1	1	6	-	-
Slobeend	1	-	-	-	1	-	-	-
Tureluur	4	-	-	1	1	1	1	-
Totaal	387	6	89	50	27	73	113	29

AA = bij aanaarden GB = bij gewasbescherming NB = bij beweiden
 OM = bij maaien OV = bij overige activiteiten RS = bij rollen / slepen
 ZP = bij zaaien of poten

In het algemeen hebben meerkoeten en wilde eenden onze hulp niet nodig; zij nestelen doorgaans in de slootrand; we vonden 26 meerkoet-nesten en 4 wilde-eenden-nesten, die we niet volgden en ook niet in onze rapportage zijn meegenomen.

Ook dit jaar zijn een aantal andere vogel-zaken in de gaten gehouden en is hulp geboden bij bescherming ed.

Bij een waai broedde weer een **bruine kiekendief**, evenals in het riet bij de Buitenvaart / Eem.

Aan de stal en de werktuigenhal van Frans Rigter aan de Nieuwe Maatweg huisde ook dit jaar een kolonie van 167 (!) broedende huiszwaluwen; het blijft zorg vragen de vogels van het woonhuis weg te houden. Er waren nog 2 flinke kolonies, bij J.Wiggers 24 en bij de 'Meenthorst' 78 en daarnaast op een 8-tal andere plaatsen 49 nesten.

Op 12 bedrijven broedden boerenzwaluwen: 55 nesten in totaal

Bij de Noordersingel in Eemnes broedde een grote kolonie oeverzwaluwen in een zanddepot op een bouwlocatie.

VELDERVARINGEN

Hieronder volgen een aantal waarnemingen / bijzondere zaken, die we en passant deden / mee-maakten:

Gert Bieshaar:	14 maart	± 3000 goudplevieren, ± 300 grutto's, tientallen tureluurs en bontbekplevieren, zomertalingen, wintertalingen, pijlstaarten in het vogelreservaat; een paartje haviken en een slechtvalk zorgden voor veel onrust onder de steltlopers; gezien met Anja en Juul.
	31 "	blauwe kiekendief bij Johan Eek; met Jan.
	9 april	2 huiszwaluwen bij Johan Eek
	10 "	1 paartje kneutjes en een paartje zwarte roodstaarten bij van Valkengoed; met Albert.
	16 "	7 kievitpullen geringd door Frans Leurs (ringer) bij Johan Eek
	19 "	1 prachtige velduil bij Frans Rigter; met Henk
	23 "	8 kievitpullen geringd door Frans Leurs (ringer) bij Frans Rigter
	25 "	Gerard Rigter heeft tijdens het poten van aardappelen en het inzaaien van maïs de nesten op schalen eenvoudig kunnen verleggen en terugzetten; de meeste nesten zijn uitgekomen
	12 mei	10 gele kwikstaarten en 1 paartje tapuiten bij Frans Rigter
	15 "	Albert Overeem kon geen scholeksternest vinden in de buurt van de kuilgrashoop, waar de vogels toch steeds opvlogen en tekeer gingen: het nest met 4 eieren lag op de hoop; keurig uitgekomen.
	27 "	met Frans Rigter in de trekker gezeten tijdens het maaien: ze zagen de grutto-pullen lopen, soms voor de trekker. Door even in te houden konden ze weg komen Zoon Paul Rigter, die een ander perceel maaide zag grutto's opvliegen en vond er 2 nesten bij, die later zijn uitgekomen. Overigens hebben we ook in zoon Robin een enthousiaste hulp, die regelmatig meezocht. Naar en uit school fietste hij 'binnendoor' over het land van zijn vader en vond dan en passant een aantal nesten.
	18 juni	80 grutto's op pas gemaaid land van Jan Bon
	21 "	6 bontbekpleviertjes bij Frans Rigter
	8 juli	3 lepelaars en 1 boomvalk, op jacht naar zwaluwen
	9 "	1 grote zilvereiger en 1 boomvalk in de Maatpolder

Bij Johan Eek gingen in 5 kievitsnesten het aantal eieren van 4 naar 3; eigenaardig !

Van één nest was 1 ei gepredeerd; de kieviten broedden gewoon door.

Een kievitsnest van 4 was gepredeerd; het nieuwe nest met 2 eieren lag vlak naast de stok !

Om (tijdelijke) verplaatsing van kievitsnesten te vergemakkelijken, werd een aantal keren het nest in een aarden of plastic schaal geplaatst: dit werkt voortreffelijk: de vogels broeden gewoon door.

In het vroege voorjaar zijn er veel watersnippen verspreid over weilenden, sloten, greppels, die plotseling vlak voor je voeten met een krijs opvliegen !

Er zijn veel hazen in de Eempolders en de Blaricummer Oostermeent.

Op percelen van Nick Makker aan de Zuidervenweg was een wilde kat op jacht naar jonge vogels. Het was een enorm tumult van kieviten, tureluurs en grutto's: de kat droop af en is daar niet meer gezien.

Op 1 juli zagen Gert en Dick Jonkers bij een brug over de oude wetering 5 hermelijntjes voorbij rennen; iets verderop doken ze weg langs de slootkant: fantastisch om te zien !

In de Maatpolder zijn enkele fazanten-nesten uitgekomen; er liepen veel jongen rond.

Bij Wim Hilhorst was een kerkuil de stal ingevlogen.

Bij het maaien zijn veel pullen door de boeren over de sloot gezet.

En last but not least: bij de familie Johan Eek is Jerom geboren; alsnog onze gelukwensen !

- Frits During cs. 16/4 perceel 25 – Kooy (Oostermeent): ca. 15 grutto's met veel kabaal en hangende poten en een hermelijn ?
Kooy had schrikdraad zo geplaatst dat de gemarkeerde nesten beschermd waren toen hij enkele koeien in de wei bracht.
- 7/4 bij v.d. Wardt: kievitsnest met 5 eieren; 4 uitgekomen, 'rest-ei' was niet bevrucht.
v.d. Wardt had zelf stokken gezet bij 4 nesten; ook de loonwerker had een nog niet gevonden nest gemarkeerd.
4 wulpen foerageerden, gezien met Ed Weel.

Jan Jongerden cs. in de Oostermeent:

Perceel 9 – J.M. de Jong, gruttonest met 4 eieren, waarvan 1 een stuk kleiner als de andere; 14/5 alles uit !

Perceel 14C – J. Calis, een dood grutto-jong in het nest; was geringd, Arnhem-Holland nr. 1453560. Gestuurd naar Arnhem, bericht terug: enveloppe was opengescheurd en de ring ontvreemd.

24/3 gele kwikstaart gezien.

9/4 1^e boerenwaluw gezien.

Jan Calis heeft een stroomdraad om een grutto-nest gespannen, als bescherming tegen de schapen: het nest is uitgekomen

- Hansje Terlingen cs. : in het plas-dras-gebied tussen pontje en sluisje: 3 paartjes kluten met pullen.
Bergeend met 10 pullen
Bij Eemmeer heel veel grutto- en tureluur-pullen
Vastgesteld dat de torenvalken, die ze steeds zien, een nest hebben in een kast in een grote wilg bij het Eemmeer.
- 5/4 buizerdnest weer in aanbouw in een mast van het Marine-radiostation
6/4 7 goudplevieren op perceel v.d. Tweel aan de Noordervenweg.
19/4 14 goudplevieren gezien
21/4 span wulpen aan Vaartsteeg gezien

Hansje en Christien zagen een grutto-vrouwtje van het nest gaan en hoe vervolgens het mannetje het broeden overnam.

- Hajo Piersma: 14/3 eerste kievitsnest met 1 ei.
22/3 velduil op hek, op 5 m. afstand weg, wegvliegend tot paal op 25 m. afstand.
22/4 kievitsnest met 5 eieren; Evert-Jan geloofde zijn ogen niet ! Allemaal uit op 6/5.

- 7/5 Henk en Hajo zien een sperwer op topsnelheid boven een sloot op jacht naar kuikens.
 8/5 'eenden'-nest gevonden op 6 meter van de sloot !? Het bleek na het nodige onderzoek een slobbeend !

1 nest van witte kwikstaart onder brug gevonden door Evert-Jan en Henk.

DANKWOORD

Ook dit jaar zien we tevreden en met genoegen terug op het weidevogelbeschermingsjaar; er is intensief en prettig samengewerkt met de boeren / grondbezitters; het is fantastisch te zien, dat de boeren en hun gezinsleden er zelf ook zoveel plezier aan beleven.

Landschapsbeheer Noord-Holland en Landschapsbeheer Utrecht leverden ons weer vele zaken, zoals nestbeschermers, stokken, formulieren, documentatie, folders ed..

Jan Nagel verzorgde weer de automatische verwerking van de nestbeschermingsgegevens, een precieze en omvangrijke klus. En vervolgens worden dan de gegevens als automatisch verwerkbaar bestanden aan Landschapsbeheer aangeleverd, die hiermee regionale en landelijke informatie kan maken, waardoor algemene trends en ontwikkelingen zichtbaar gemaakt kunnen worden.

Ook dit jaar hadden we een ontheffing voor het met een auto berijden van de Eemnesservaartsteeg van de Gemeente Eemnes (via de heer P. de Cocq).

De samenwerking met de loonwerkers (Post ea.) was in het algemeen uitstekend.

Aangezien er geen boerderijen in de Oostermeent staan, vergemakkelijkt de mogelijkheid voor het opslaan van de nestbeschermers bij de familie Vos van 'de Meenthorst' ons werk aanmerkelijk.

Allemaal hartelijke dank hiervoor !

TOT BESLUIT

Het seizoen 2003 hebben we weer gehad. Er waren veel leuke zaken, ook teleurstellingen en er ging ook dit jaar wel eens iets mis, maar zolang we met vrijwilligers, liefhebbers werken en overtuigd kunnen zijn van ieders goede wil, zolang komen we er samen op een prettige manier uit. 'De opbrengst' kunnen we niet precies bepalen, maar dat die positief is voor de vogels en hun jongen, blijft voor ons als een paal boven water staan!

We vertrouwen, dat we ook het komende seizoen weer op de boeren en de vrijwilligers zullen kunnen rekenen !

Augustus 2003.

Gert Bieshaar,
 Zevenenderdrift 16,
 1251 RC Laren.
 (035-5311002)

Frits During,
 Klaproos 23,
 3755 HW Eemnes.
 (035-5310902)

BIJLAGE 1

RESULTATEN NOORD-HOLLAND:

Totaal belopen oppervlakte grasland 72 hectare.

Vogelsoort	Totaal aantal legfels	Aantal legfels uit	Aantal legfels niet uit	P			V	ON
				k	h	?		
Grutto	13	7	6	-	-	4	1	1
Kievit	49	37	12	1	1	4	-	6
Tureluur	5	5	-	-	-	-	-	-
Meerkoet	4	2	2	-	-	2	-	-
Wilde eend	1	1	-	-	-	-	-	-
Totaal	72	52	20	1	1	10	1	7

Percentages: 100% 72,2% 27,8% 1,4% 1,4% 13,9% 1,4% 9,7%
(Totaal predatie: 12 = 16,67%)

Legfels niet uit door:

- P = predatie door: k = zwarte kraai, meeuw, etc. V = verlaten
h = hermelijn, wezel ON = onbekend
? = onbekend

Beschermingsactiviteiten:

Vogelsoort	Totaal aantal beschermde legfels	NB
Grutto	2	2
Kievit	2	2
Tureluur	1	1
Totaal	5	5

NB = bij beweiden

9 percelen, totaal 26,6 hectare, zonder nesten.

RESULTATEN UTRECHT:

(VERVOLG BIJLAGE 1)

Totaal belopen oppervlakte gras- en bouwland 554 hectare.

Vogelsoort	Totaal aantal legfels	Aantal legfels uit	Aantal legfels niet uit	P			B	W	V	ON
				k	h	?				
Grutto	54	39	15	3	1	5	2	1	-	3
Kievit	349	282	67	17	-	17	1	4	18	10
Meerkoet	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Scholekster	24	17	7	-	-	-	1	1	3	2
Slobeend	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Tureluur	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Wilde eend	2	1	1	-	-	1	-	-	-	-
Totaal	437	347	90	20	1	23	4	6	21	15

Percentages: 100% 79,4% 20,6% 0,2% 0,9% 4,8%
 4,6% 5,3% 1,4% 3,4%
 (Totaal predatie: 44 = 10,07%)

Legfels niet uit door:

P = predatie door: k = zwarte kraai, meeuw, etc. B = beweiding
 h = hermelijnen, wezel W = werkzaamheden
 ? = onbekend V = verlaten
 ON = onbekend

Totaal beschermingsactiviteiten:

Vogelsoort	Totaal aantal beschermde legfels	AA	GB	NB	OM	OV	RS	ZP
Grutto	40	-	2	3	19	15	1	-
Kievit	319	6	76	41	5	51	111	29
Scholekster	19	-	11	1	1	6	-	-
Slobeend	1	-	-	-	1	-	-	-
Tureluur	3	-	-	-	1	1	1	-
Totaal	382	6	89	45	27	73	113	29

AA = bij aanaarden GB = bij gewasbescherming NB = bij beweiden
 OM = bij maaien OV = bij overige activiteiten RS = bij rollen / slepen
 ZP = bij zaaien of poten

RESULTATEN UTRECHT (vervolg):

(VERVOLG BIJLAGE 1)

Belopen oppervlakte grasland 515 hectare.

Vogelsoort	Totaal aantal legfels	Aantal legfels uit	Aantal legfels niet uit	P			B	V	ON
				k	h	?			
Grutto	51	38	13	3	1	5	2	-	2
Kievit	209	162	47	16	-	12	1	9	9
Meerkoet	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Scholekster	10	9	1	-	-	-	1	-	-
Slobeend	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Tureluur	4	4	-	-	-	-	-	-	-
Wilde eend	2	1	1	-	-	1	-	-	-
Totaal	280	218	62	19	1	18	4	9	11

Percentages: 100% 77,9% 22,1% 0,4% 1,4% 3,9%
6,8% 6,4% 3,2%
(Totaal predatie: 38 = 13,57 %)

Legfels niet uit door:

P = predatie door: k = zwarte kraai, meeuw, etc. B = beweiding
h = hermelijnen, wezel V = verlaten
? = onbekend ON = onbekend

Beschermingsactiviteiten grasland

Vogelsoort	Totaal aantal beschermde legfels	NB	OM	OV	RS
Grutto	38	3	19	15	1
Kievit	198	41	5	44	108
Scholekster	9	1	1	6	1
Slobeend	1	-	1	-	-
Tureluur	2	-	1	1	-
Totaal	248	45	27	66	110

NB = bij beweiden OM = bij maaien
OV = bij overige activiteiten RS = bij rollen / slepen

11 percelen, totaal 147 hectare, zonder nesten.

TOTAAL RESULTATEN NOORD-HOLLAND EN UTRECHT:

(VERVOLG BIJLAGE 1)

Totaal belopen oppervlakte gras- en bouwland 628 hectare

Vogelsoort	Totaal aantal legfels	Aantal legfels uit	Aantal legfels niet uit	P			B	W	V	ON
				k	h	?				
Grutto	67	46	21	3	1	9	2	1	1	4
Kievit	398	319	79	18	1	21	1	4	18	16
Meerkoet	6	4	2	-	-	2	-	-	-	-
Scholekster	24	17	7	-	-	-	1	1	3	2
Slobeend	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Tureluur	9	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Wilde eend	3	2	1	-	-	1	-	-	-	-
Totaal	509	399	110	21	2	33	4	6	22	22

Percentages: 100% 78,4% 21,6% 0,4% 0,8% 4,3%
 4,1% 6,5% 1,2% 4,3%
 (Totaal predatie: 56 = 11,00 %)

Legfels niet uit door:

P = predatie door: k = zwarte kraai, meeuw, etc.

h = hermelijnen, wezel

? = onbekend

B = beweiding

W = werkzaamheden

V = verlaten

ON = onbekend

Totaal beschermingsactiviteiten in Utrecht en Noord-Holland:

Vogelsoort	Totaal aantal beschermde legfels	AA	GB	NB	OM	OV	RS	ZP
Grutto	42	-	2	5	19	15	1	-
Kievit	321	6	76	43	5	51	111	29
Scholekster	19	-	11	1	1	6	-	-
Slobeend	1	-	-	-	1	-	-	-
Tureluur	4	-	-	1	1	1	1	-
Totaal	387	6	89	50	27	73	113	29

AA = bij aanaarden

OM = bij maaien

ZP = bij zaaien of poten

GB = bij gewasbescherming

OV = bij overige activiteiten

NB = bij beweiden

RS = bij rollen / slepen

TOTAAL RESULTATEN NOORD-HOLLAND EN UTRECHT (vervolg):

(VERVOLG BIJLAGE 1)

Totaal belopen oppervlakte grasland (589 hectare)

Vogelsoort	Totaal aantal legsels	Aantal legsels uit	Aantal legsels niet uit	P			B	V	ON
				k	h	?			
Grutto	64	45	19	3	1	9	2	1	3
Kievit	258	199	59	17	1	16	1	9	15
Meerkoet	6	4	2	-	-	2	-	-	-
Scholekster	10	9	1	-	-	-	1	-	-
Slobeend	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Tureluur	9	9	-	-	-	-	-	-	-
Wilde eend	3	2	1	-	-	1	-	-	-
Totaal	352	270	82	20	2	28	4	10	18

Percentages: 100% 76,7% 23,3% 0,6% 1,1% 5,1%
5,7% 7,9% 2,9%

(Totaal predatie: 50 = 14,20 %)

Legsels niet uit door:

P = predatie door: k = zwarte kraai, meeuw, etc. B = beweiding
h = hermelijnen, wezel V = verlaten
? = onbekend ON = onbekend

Totaal beschermingsactiviteiten grasland:

Vogelsoort	Totaal aantal beschermde legsels	NB	OM	OV	RS
Grutto	40	5	19	15	1
Kievit	200	43	5	44	108
Scholekster	9	1	1	6	1
Slobeend	1	-	1	-	-
Tureluur	3	1	1	1	-
Totaal	253	50	27	66	110

NB = bij beweiden OM = bij maaien
OV = bij overige activiteiten RS = bij rollen / slepen

20 percelen, totaal 173,6 hectare, zonder nesten.

TOTAAL RESULTATEN NOORD-HOLLAND EN UTRECHT (vervolg):

(VERVOLG BIJLAGE 1)

Totaal belopen oppervlakte bouwland 39 hectare
 Het bouwland betrof maïs (34 ha.) en aardappelen (5 ha.).

Vogelsoort	Totaal aantal legsels	Aantal legsels uit	Aantal legsels niet uit	P		W	V	ON
				k	?			
Grutto	3	1	2	-	-	1	-	1
Kievit	140	120	20	1	5	4	9	1
Scholekster	14	8	6	-	-	1	3	2
Totaal	157	129	28	1	5	6	12	4

Percentages: 100% 82,2% 17,8% 3,2% 7,6%
 0,6% 3,8% 2,6%
 (Totaal predatie: 6 = 3,82 %)

Legsels niet uit door:

P = predatie door: k = zwarte kraai, meeuw, etc. W = werkzaamheden
 ? = onbekend V = verlaten
 ON = onbekend

Totaal beschermingsactiviteiten bouwland

Vogelsoort	Totaal aantal beschermde legsels	AA	GB	OV	RS	ZP
Grutto	2	-	2	-	-	-
Kievit	121	6	76	7	3	29
Scholekster	11	-	11	-	-	-
Totaal	134	6	89	7	3	29

AA = bij anaarden GB = bij gewasbescherming OV = bij overige activiteiten
 RS = bij rollen /slepen ZP = bij zaaien of poten

BIJLAGE 2**Namen en adressen van weidevogelbeschermers in 2003, Noord-Holland:**

Gijs Brasser	Ceintuurbaan 54	1271 BJ Huizen
Hotze Buis	Fauna 1	1273 GV Huizen
Frits During	Klaproos 23	3755 HW Eemnes
Marjory Haspels	't Schaar 19	1261 MS Blaricum
Jan Jongerden	Eemnesserweg 16	1271 LV Huizen
Mia Kraal	Talmalaan 32	3761 AN Soest
Hans Schelvis	Anth. Fokkerweg 40	1223 NG Hilversum
Henk Sluiter	Jan v. Brakelstraat 53	1271 WE Huizen
Aart Vos	Brunel 11	1273 BA Huizen
Willem van 't Zelfde	Singel 13	1261 XP Blaricum

Namen en adressen van weidevogelbeschermers in 2003 Utrecht:

Piet Beijer	Goudhaver 29	3755 WC Eemnes
Gert Bieshaar	Zevenenderdrift 16	1251 RC Laren
(Irene Blokpoel	Hoofdweg 69	1275 AA Huizen)
Henk van Bork	Koggewagen 90	1261 KD Blaricum
Gerrit Brouwer	Thomas Moresingel 23	1277 EC Huizen
Gerlof Calis	Zandgat 8	1251 JB Laren
Hein van Dam	Driftlaan 5	1261 JH Blaricum
Joop Domhof	Elzenlaan 21	1214 KJ Hilversum
Frits During	Klaproos 23	3755 HW Eemnes
Albert van Essen	Groen van Prinstererlaan 62	3741 VN Baarn
Evert-Jan Graatsma	Rijksstraatweg 244B	3634 AN Loenersloot
Iris Heggen	Amstelboulevard 162	1096 HL Amsterdam
Wery Heggen	Amstelboulevard 162	1096 HL Amsterdam
(Annelies Hendriks	Kruidenmeent 19	1218 BB Hilversum)
Taco Hofstra	Wakkerendijk 206	3755 DK Eemnes
Francis van 't Hooft	van Ostadelaan 8	1213 EJ Hilversum
Jaap Krijnen	't Klooster 11	1251 WP Laren
Piet v.d. Kuinder	Veldweg 19	3755 AG Eemnes
Ben Liefding	Ruiterskamp 28	3755 JG Eemnes
Christien Luyf	Veldweg 4	3755 AJ Eemnes
Anja Meulmeester	Bernissestraat 9-3h	1079 ZR Amsterdam
Jaap Moolenaar	Bremweg 2	1272 BR Huizen
Jan Nagel	Everserf 47	3755 VF Eemnes
Juul Ohlrichs	Biggekruid 19	1273 XA Huizen
Jan Perier	Roerdomp 37	3755 GG Eemnes
Hajo Piersma	Baars 21	1261 PD Blaricum
Arnold Raven	Fazantenhof 5	3755 ED Eemnes
Jan Schotsman	Torenzicht 108	3755 CD Eemnes
(Jan-Marten Schotsman	Aartseveen 60	3755 VD Eemnes)
Hansje Terlingen	F. Langeveldlaan 17	1251 XW Laren
Ed Weel	Langestraat 69a	1271 RA Huizen
Jan van Wijk	Raadhuislaan 39	3755 HA Eemnes
Willem van 't Zelfde	Singel 13	1261 XP Blaricum

VERVOLG BIJLAGE 2**Namen en adressen van meewerkende boeren in 2003, Noord-Holland:**

H.G. Borssen	Burg. de Jongweg 5	1261 EP Blaricum
J. Calis	Eemnesserweg 15	1261 HE Blaricum
G. Groenestein	Binnenweg 8	1261 EK Blaricum
B. Hordijk	Heideveldweg 99	1251 XM Laren
J.M. de Jong	Langeweg 19	1261 EL Blaricum
W.L. de Jong	Warrekam 46	1251 VZ Laren
P. Klein	Kon. Julianastraat 32	1271 SM Huizen
K. Kooy	Valkenaarstraat 58	1271 TN Huizen
J. Majoor	Molenweg 19	3755 BC Eemnes
L. ter Weijden	Koedijk 1	1261 VX Blaricum

Namen en adressen van meewerkende boeren in 2003, Utrecht:

C.P.G. van Beijeren	Meentweg 75	3755 PB Eemnes
J.R. v.d. Berg	Meentweg 73	3755 PB Eemnes
T.Blom	Meentweg 37	3755 PA Eemnes
J.G.S. Bon	Smeekweg 9	1251 VH Laren
J.L.W. Bon	Lange Maatsweg 1	3755 PL Eemnes
W. Bon	Smeekweg 13	1251 VH Laren
B.v.d. Brink	Meentweg 71	3755 PB Eemnes
J.G.M Eek	Korte Maatsweg 2	3755 PK Eemnes
L. de Gooyer	Langeweg 3	1261 EL Blaricum
G. Groenestein	Binnenweg 8	1261 EK Blaricum
T.H. Hilhorst	Meentweg 13	3755 PA Eemnes
W.P. Hilhorst	Geerenweg 12	3755 NM Eemnes
J.M. de Jong	Langeweg 19	1261 EL Blaricum
J. Majoor	Molenweg 19	3755 BC Eemnes
W.E. Meijers	Stammenweg 1	3755 NN Eemnes
A.O. Overeem	Meentweg 45	3755 PA Eemnes
F.A.B.M. Rigter	Nieuwe Maatsweg 5	3755 NP Eemnes
W.G. Rigter	Wakkerendijk 172	3755 DH Eemnes
K. Roodhart-Blom	Raadhuislaan 50	3755 HD Eemnes
H.Schouten	Wakkerendijk 29a	3755 DD Eemnes
T.C.M. Stalenhoef	Everserf 45	3755 VJ Eemnes
P.C.G. van de Tweel	Meentweg 14	3755 PE Eemnes
G.J van Valkengoed	Wakkerendijk 29	3755 DD Eemnes
(A.J. v.d. Waaij	Geerenweg 2	3755 NM Eemnes)
H.C. v.d. Wardt	Geerenweg 2 A	3755 NM Eemnes
N.A.M. van Wegen	Wakkerendijk 196	3755 DL Eemnes
(J. Wiggerts	Nieuwe Maatsweg 3	3755 NP Eemnes)
(Gijs van Laar	Wiggertsweg 1	3755 PJ Eemnes)
(Hans Verduin	Prinspad 12	Zeewolde)

BIJLAGE 3

Overzicht van in 2003 waargenomen soorten vogels in de Westelijke Eempolders:

- | | | |
|------------------------------|------------------------------|--------------------------------|
| - fuut J - b | - fazant. J - b | - graspieper. J - b |
| - aalscholver. J | - kwartel. J - b | - boompieper D |
| - grote zilverreiger. W | - waterhoen. J - b | - witte kwikstaart. . Z - b |
| - blauwe reiger. . . . J - b | - meerkoet. J - b | - gele kwikstaart. . Z |
| - lepelaar. Z | - scholekster. J - b | - winterkoning . . . J - b |
| - kleine zwaan. . . . W | - kluut. J - b | - roodborst. J - b |
| - knobbelzwaan. . . . J - b | - bontbekplevier. . . J - b | - zwarte roodstaart Z |
| - zwarte zwaan J | - goudplevier. . . . W | - tapuit. Z |
| - rietgans W | - Kievit. J - b | - merel. J - b |
| - kolgans. W | - kemphaan. J | - kramsvogel. J - b |
| - grauwe gans. . . . J - b | - wulp. D | - koperwiek. W |
| - Canadese gans. . . . J - b | - grutto. Z - b | - zanglijster. J - b |
| - brandgans. W | - tureluur. Z - b | - grote lijster. J - b |
| - bergeend. J - b | - oeverloper D | - kleine karekiet. . . Z - b |
| - nijlgans. J - b | - watersnip. Z | - tuinfluiter. Z - b |
| - smient. W | - kokmeeuw. J | - zwartkop. Z - b |
| - wilde eend. J - b | - stormmeeuw. J | - fitis. Z - b |
| - krakeend. J - b | - zilvermeeuw. J | - tjiftjaf. Z - b |
| - pijlstaart J | - visdief. Z | - koolmees. J - b |
| - slobbeend. J - b | - holenduif. J | - pimpelmees. J - b |
| - houtduif. J | - Turkse tortel. J | - spreeuw. J - b |
| - wintertaling. J | - koekoek. Z | - Vlaamse gaai. . . . J - b |
| - zomertaling. Z | - kerkuil. J | - ekster. J - b |
| - tafeleend W | - velduil. J | - kauw. J |
| - kuifeend. J - b | - gierzwaluw. Z | - zwarte kraai. J - b |
| - mandarijneend J | - ijsvogel. J | - huismus. J - b |
| - blauwe kiekendief W | - grote bonte specht J - b | - vink. J - b |
| - bruine kiekendief. Z - b | - veldleeuwerik. . . . Z - b | - groenling. J - b |
| - sperwer. J | - oeverzwaluw. . . . Z - b | - putter. J |
| - havik. J | - boerenzwaluw. . . . Z - b | - kneu. J |
| - buizerd. J | - huiszwaluw. Z - b | - rietgors Z - b |
| - torenvalk. J - b | | |
| - boomvalk. Z | | |
| - slechtvalk. Z | | |
| - smelleken. Z | | |

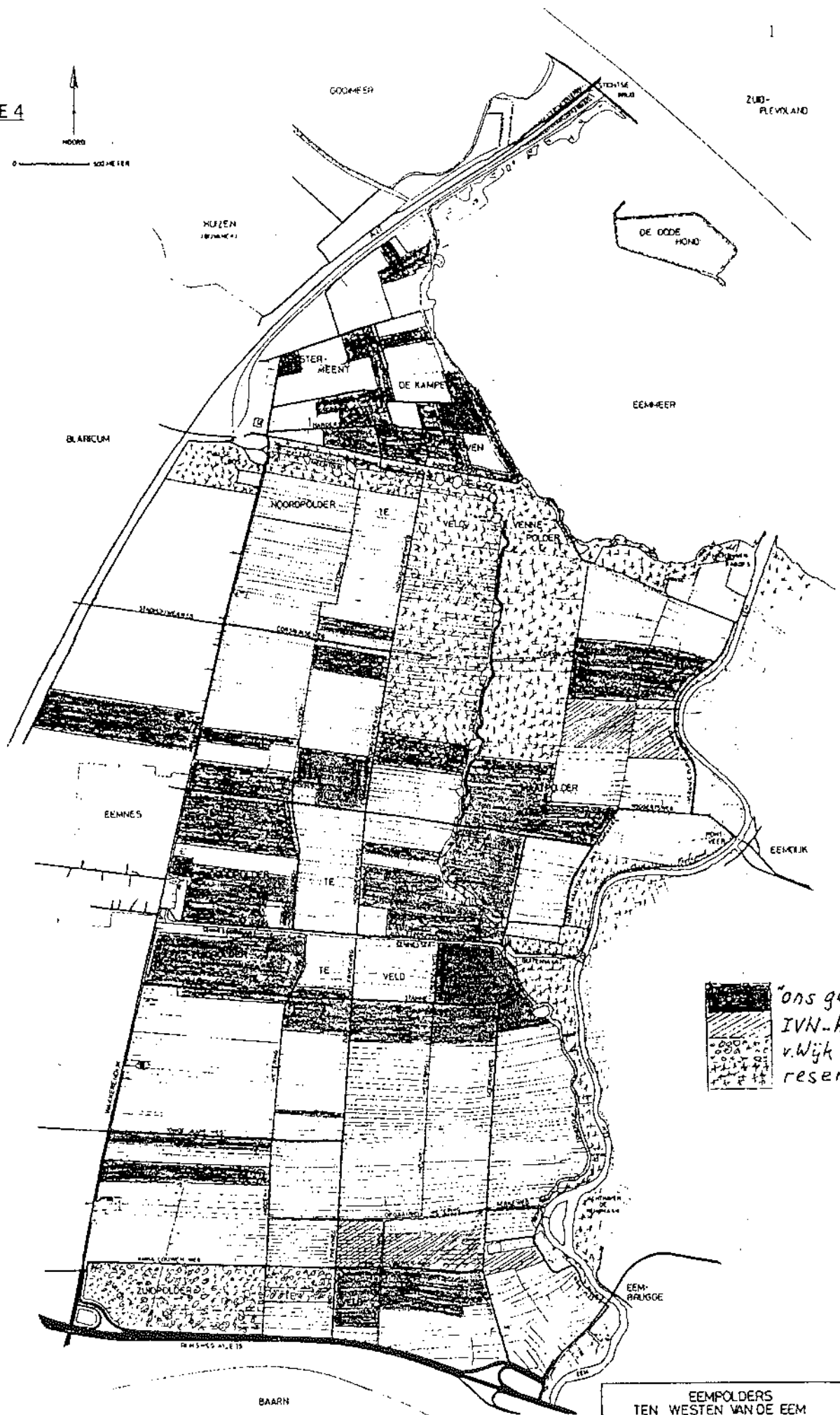
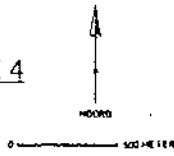
J = jaarvogel - b = broedend
Z = zomervogel - b = broedend
W = wintergast
D = doortrekker

Er zijn soorten die naast de kwalificatie zomervogel, ook doortrekker zijn; idem tav. Jaarvogels die ook wintergast en / of doortrekker zijn.

Er zijn zeker soorten, die er wel waren, maar die we niet gezien hebben. "De valse bosjes" vallen ook binnen ons gebied; daar zitten zeker nog veel meer soorten bosvogels. De vogelreservaten en het Eemmeer zijn belangrijke overwinteringsplaatsen en pleisterplaatsen voor doortrekkers; allemaal een beetje buiten ons gezichtsveld.

Er is in onze polders heel wat te beleven op vogelgebied !

BIJLAGE 4



 "ons gebied"
IVN-hulp
v. Wijk (van Van.)
reservaat

EEMPOLDERS
TEN WESTEN VAN DE EEM